

Olycklig rubriksättning?

■ På nyhetsplats i LT 23/2004 (sidan 1993) kan vi läsa att den europeiska läkemedelsnämnden CPMP (Committee for Proprietary Medicinal Products) har kommit fram till att preparat som innehåller paroxetin inte bör användas till barn och ungdomar med depression. CPMP anser att läkare bör vara försikti-

ga även då preparaten används för behandling av yngre vuxna med depression.

Denna information står i Läkartidningen under rubriken »Undvik SSRI till barn med depression«. Är detta en olycklig rubriksättning eller har CPMPs rekommendation extrapolerats till samt-

liga SSRI-medel? Var finns – i så fall – evidensen för denna uppmaning?

Ett färskt utlåtande (»policy statement«) från The American Academy of Child and Adolescent Psychiatry, fastslår att »the benefits of SSRI's as a treatment for depression outweigh their risks« [1].

Preliminära tolvveckorsresultat från en NIMH-finansierad (icke industrisponsrad) studie av antidepressiv behandling av 439 deprimerade 12–17-åringar rapporterades i New York Times den 2 juni i år [2]. Man jämförde fluoxetin, kognitiv beteendeterapi (KBT), kombinationen fluoxetin och KBT samt tablettplacebo. Thomas Insel, chef för hela NIMH (National Institute of Mental Health), uttalade att »The most striking thing about the study is that, in all groups, there was a dramatic decrease in the amount of suicidal thinking«.

Kan läkarens anmälan om körkort vara till fördel för patienten?

■ För många läkare är det svårt att leva upp till den skyldighet som Körkortslagen lägger på oss – att anmäla den person som medicinskt sett är uppenbart olämplig att inneha körkort. Vissa gånger kan det också vara svårt att veta om »uppenbar olämplighet« föreligger. Här är tillämpningen klar – den som inte uppfyller kraven i Vägverkets föreskrifter om medicinska krav (VVFS 1996:200, ändrade genom VVFS 1998:89) för körkortsinnehav är »uppenbart olämplig«.

Andra gånger är det inte så svårt, och problemet handlar mer om psykologiska tillkortakommanden hos läkaren. Det krävs ju en viss säkerhet och erfarenhet i läkarrollen för att kunna handskas med medicinska och andra besked som inte är de som patienten skulle önska sig. Ibland kan det nog ändå vara så att ett klart och tydligt besked kan vara det bästa även om det inte upplevs positivt på kort sikt.

45-årskontrollerna

I samband med de så kallade 45-årskontrollerna, som genomförs när en person som innehar körkort med de högre behörigheterna C, CE, D och DE blir 45 år, hittas en hel del patienter där kollegan agerat försumligt eller inte alls.

Ett besked om att man då, kanske flera år efter det att sjukdomen gjort en olämplig, mister sitt körkort och även sitt arbete är inte uppskattat. Ett sådant besked kunde kanske ha föranlett andra åtgärder för personen om det kommit när olämpligheten uppstod. Inte sällan är körkortsinnehavarens kommentar: »Varför har ingen sagt något tidigare?«

I ett ärende där en person som blivit enögd 1998 i samband med en olycka nu blir av med sitt lastbilskörkort anför han att han, om han fått veta att han inte längre kunde köra långträdare, skulle ha haft en helt annan möjlighet till omskolning som 54-åring än nu som 60-åring. Han överklagar beslutet om nej till dispens med just denna motivering – »varför sa inte läkaren något när det var aktuellt?«.

Körkortslagen ålägger läkare att anmäla den som medicinskt sett är uppenbart olämplig att inneha körkort. Det är ibland lättare sagt än gjort, men ett tidigt besked kan ändå vara till gagn för den enskilde.

Så, kollegor, varför inte göra det som våra valda ombud i Sveriges riksdag i demokratisk ordning beslutat att vi skall göra – agera som lagen säger!

Lars Englund,

*chefläkare,
trafikmedicinska rådet,
Vägverket, Borlänge
lars.englund@vv.se*

Körkortslagen (1998:488) 10 kap 2 §

Om en läkare vid undersökning av en körkortshavare finner att körkortshavaren av medicinska skäl är uppenbart olämplig att ha körkort, skall läkaren anmäla det till länsstyrelsen. Innan anmälan görs skall läkaren underrätta körkortshavaren. Anmälan behöver inte göras om det finns anledning att anta att körkortshavaren kommer att följa läkarens tillsägelse att avstå från att köra körkortspliktigt fordon.

Bestämmelserna i första stycket gäller även den som har körkortstillstånd och traktorkort.

Fluoxetin utreds i EU

Här hemma i Europa utreds för närvarande frågan om fluoxetins effekt och säkerhet vid depression hos barn och ungdomar inom ramen för EU-samarbetet i samband med en godkännandansökan för dessa åldersgrupper. Enligt Läke- medelsverket kan andra typer av SSRI-preparat komma att granskas av den europeiska biverkningsnämnden [3].

Under tiden bör försiktighet iakttas vid depressionsbehandling av barn, ungdomar och unga vuxna med SSRI. Detta innebär tät uppföljning, kontakt med anhöriga och en medvetenhet hos läkaren att suicidalitet kan öka initialt under en depressionsbehandling. Såsom hos vuxna.

Margda Wærn

*docent
margda.waern@neuro.gu.se*

Hans Ågren

*professor
hans.agren@neurotec.ki.se
Svenska psykiatriska föreningen*

Bruno Hägglöf

*professor
bruno.hagglof@psychiat.umu.se*

Björn Lundin

*överläkare
Bjorn.Lundin@lio.se
Svenska föreningen för barn-
och ungdomspsykiatri*

Referenser

1. www.aacap.org/Announcements/antidepressants.htm
2. www.nytimes.com/2004/06/02/health/02DEPR.html
3. www.mpa.se/observanda/obs04/040518_ssri.shtml